

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI**

JAHON ADABIYOTI VA QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK KAFEDRASI

**“XAMSA, EPOS, ROMAN:
NAVOIY VA RABLE”**

mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya materiallari

2026-yil, 23-aprel

Toshkent

“Firdavs-Shoh nashriyoti”

2026

XAMSA, EPOS, ROMAN: NAVOIY VA RABLE

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
ALISHER NAVA'I TASHKENT STATE UNIVERSITY
OF UZBEK LANGUAGE AND LITERATURE
DEPARTMENT OF WORLD LITERATURE AND COMPARATIVE
LITERATURE

Proceedings of the international scientific-theoretical conference titled

**“KHAMSA, EPOS, NOVEL:
NAVOIY AND RABELAIS”**

April 23, 2026

TASHKENT

“FIRDAVS-SHOH NASHRIYOTI”

2026

UO‘K 845.711.05

KBK 133.585.3

“Xamsa, epos, roman: Navoiy va Rable” mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya materiallari. – Toshkent: “Firdavs-Shoh nashriyoti”, 2026-y. – 1064 b.

Mas’ul muharrir:

Shuhrat Sirojiddinov,

filologiya fanlari doktori, akademik

Tahrir hay’ati:

Shuhrat Sirojiddinov (O‘zbekiston), Münevver Tekcan (Turkiya), Uzoq Jo‘raqulov (O‘zbekiston), Túry György (Vengriya), Agnieska Vojta (Germaniya), Sulton Normamatov (O‘zbekiston), Rukhsana Iftikhar (Pokiston), Dilmurod Quronov (O‘zbekiston), Almaz Ulviy (Ozarbayjon), Suvon Meli (O‘zbekiston), Sergey Nikonorov (Rossiya), Akibatxan Ismanova (Qirg‘iziston), Makbal Orazbek (Qozog‘iston), Nozliya Normurodova (O‘zbekiston), Aleksey Pilev (Rossiya), Nurboy Jabborov (O‘zbekiston), Shafiqa Yorqin (Afg‘oniston), Amir Ne‘mati Lima‘i (Eron), Nafas Shodmonov (O‘zbekiston), Gulnoz Xalliyeva (O‘zbekiston), Dilnavoz Yusupova (O‘zbekiston).

“Xamsa, epos, roman: Navoiy va Rable” mavzusida o‘tkazilayotgan mazkur xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya milliy adabiyotimizni komparativistik aspektda tahlillash, bugungi va kelajak adabiyotiga doir dolzarb muammolarni global miqyosda tadqiq etishga qaratilgan. Konferensiya materiallaridan tarkib topgan maqolalar to‘plamida jahon adabiyotshunosligi avangard nazariy tafakkuriga xos muammolar to‘rt yo‘nalishda tasniflangan: a) “global poetik tafakkur: Navoiy va Rable ijodiy merosining komparativistik tadqiqi”; b) “Sharq va G‘arb adabiy janrlari tipologiyasi: xamsa, epos, roman”; c) “Sharq va G‘arb adabiyoti tarixiy tipologiya kontekstida” va nihoyat, d) “adabiy komparativistika yosh adabiyotshunoslar talqinida”. Qayd etilgan to‘rt ilmiy muammo nainki, o‘zbek hamda fransuz renessansi asoschilari Navoiy va Rable asarlari, ular ijod etgan adabiy janrlar, ayni paytda, jahon adabiyotini uch zamon kontekstida nazariy tadqiq etish, uyg‘un hodisa sifatida tushuntirishga yo‘naltirilgan.

Xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya materiallari to‘plami o‘ziga xos metodologik mohiyatga ega bo‘lib, adabiyot nazariyasi, adabiy tanqid, adabiyot tarixi, qiyosiy adabiyotshunoslik, tarjima nazariyasi, tarjimashunoslik bilan shug‘ullanayotgan mutaxassislar, doktorant, tayanch doktorantlar; magistrant va bakalavriyat bosqichi talabalari, shuningdek, barcha jahon adabiyoti masalalari bilan qiziquvchilar uchun mo‘ljallangan.

To‘plam Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy-texnik kengashining 2026-yil 18-martdagi yig‘ilishi qaroriga asosan nashrga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9910-229-56-5

Mualliflar qarashlari tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

© “Firdavs-Shoh nashriyoti”, 2026

Qo'ldosh PARDAYEV,

filologiya fanlari doktori, professor
(ToshDO'TAU, O'zbekiston)

NAVOIY MAHORATINING MUQIMIY IJODIY KAMOLOTIDAGI O'RNI

Annotatsiya. Maqolada Qo'qon adabiy muhitining zabardast ijodkori Muhammad Aminxo'ja Muqimiyning yoshligidanoq Alisher Navoiy ijodini katta hurmat va muhabbat bilan o'rganib, she'riyatidan ilhomlangani, ko'plab g'azallariga naziralar bitib, taxmislar bog'lagani, shoir Navoiyning yetti g'azaliga taxmis yozib, betakror badiiyat va teran fikrlar bilan yo'g'rilgan muxammaslar yaratgani haqida ilmiy-nazariy xulosalar chiqarilgan. Shuningdek, Muqimiy hajviy asarlar yozishda ham Navoiy asarlaridan ta'sirlangani misollar asosida tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Alisher Navoiy, Muqimiy, muxammas, nazira, adabiy muhit, satira, qo'lyozma, shoir, g'azal.

Abstract. In the article, Muhammad Aminkhoja Mukimi, the great creator of the literary environment of Kokand, studied Alisher Navoi's work with great respect and love from his youth, was inspired by his poetry, admired many of his gazals and attached takhmis, the poet Navoi's seven gazals. About the fact that he wrote takhmis for eternity and created masterpieces mixed with unique artistry and deep thoughts scientific and theoretical conclusions were drawn. It is also analyzed on the basis of examples that Mukimi was influenced by Navoi's works in writing comic works.

Keywords: Alisher Navoi, Muqimi, mukhamas, nazira, literary environment, satire, manuscript, poet, gazal.

Muhammad Aminxo'ja Muqimiy yoshligidanoq Alisher Navoiy ijodini katta hurmat va muhabbat bilan o'rgandi, she'riyatidan ilhomlandi, ko'plab g'azallariga naziralar bitdi, taxmislar bog'ladi. Muqimiy Navoiyning yetti g'azaliga taxmis yozib, betakror badiiyat va teran fikrlar bilan yo'g'rilgan muxammaslar yaratgan. Bular shunchaki an'ana mahsuli emas, balki Navoiy asarlari mazmun-mohiyati, poetik mukammalligi hamisha Muqimiyning rom etib kelgan. Professor G'ulom Karimov Alisher Navoiyning "Qilmading" radifli g'azaliga Muqimiy bog'lagan taxmisning quyidagi

To o'tmading, tag'oful ila noz qilmading,
Qo'ydingmu xalq ichra sarandoz qilmading,
Maktub uchun davot-u qalam soz qilmading,
Qog'oz uza qalamni fusunsoz qilmading,
Bir ruq'a birla bizni sarafroz qilmading –

bandini keltirar ekan, mana bunday yozadi: “Muqimiy Navoiy g‘azalidagi vazn, qofiya, radif va umumiy mazmun va ruhni saqlagan holda, uslub va tasvirda Navoiyga mos keladigan misralar qo‘shib ajoyib muxammas yaratgan.”[1.356] Muqimiy asarlar to‘plami nashrlarida uchramaydigan, jamoatchilikka ma’lum bo‘lmagan Muqimiyning 7 baytli:

Mahvasho, hech kim sango mendek giriftor o‘lmasun,

Kecha-kunduz sog‘inib mushtoqi diydor o‘lmasun –

matla’li g‘azali O‘zR FASHI qo‘lyozmalar fondidagi 7512 ashyo raqamli bayozda (167 a-sahifa) uchraydi. Mazkur she’r Alisher Navoiyning “Kimsa mendek dahr aro besabr-u orom o‘lmasun” misrasi bilan boshlanuvchi yetti baytli g‘azaliga nazira qilingan. Muqimiy g‘azali Navoiy g‘azaliga shakl va mazmun jihatdan nihoyatda uyg‘un. Bundan tashqari, Muqimiy Navoiyning “Gul” radifli g‘azaliga ergashib, oshiqona mavzuda ikki g‘azal bitgan. Mazkur ikki nazira g‘azal Muqimiy asarlarining joriy nashrlarida uchramaydi. Ulardan birinchisi, “Yondurub olamni, chiq, ey, otashinruxsor gul” [2.38] misrasi bilan boshlanuvchi o‘n baytli g‘azaldir. Ikkinchisi haqida adabiyotshunos Abduvohid Shokirov mana bunday yozgan edi: “Muqimiyning yangi aniqlangan “Bo‘ldi gul” radifli g‘azali motivi jihatidan “Kim desun?” g‘azaliga yaqindir. Ayni paytda, g‘azal ustod Alisher Navoiyning xuddi shu radifli g‘azaliga tazmin asosida (Navoiy g‘azalining birinchi misrasini olib) yaratilgandir. Shoir g‘azalning so‘nggi baytida chuqur ijtimoiy fikrni ilgari surganining guvohi bo‘lamiz:

Nolalar aylar, yetishmay bulbul oxir ajrig‘a,

Bilmay o‘z qadrin, Muqimiy, muncha arzon bo‘ldi gul” [3.5].

Adabiyotshunos O.Jo‘raboev ham Qo‘qon adabiy muhiti namoyandalari tomonidan Alisher Navoiy g‘azallariga bog‘langan taxmislar haqida fikr yuritib, buyuk shoir devonlariga kirmagan “Ey, jamoling lolazoru ko‘zlaring ohu bara” misrasi bilan boshlanuvchi bir g‘azaliga Zavqiy, Muqimiy taxmisleri xususida bunday yozadi: “O‘sha davrda bir g‘azalga nazira yozish yoki taxmis qilish Muqimiy boshchilik qilgan adabiy davruga xos an‘ana bo‘lganligi ma’lum.

Fikrimizcha, mazkur taxmislar ana shunday an'ana mahsulidir. Ushbu asarlarning ilk bandlari esa quyidagicha:

Muqimiyda:

Ey, xiroming oshiqi shaydolaring kabki dara,
Xo'plar olamda ko'ptur, hammasidin sen sara,
Siynalar majruh sensiz, saxt ko'ngullar yara,
Ey, jamoling lolazor-u ko'zlaring ohu bara,
Nofadek qon bog'ladim, hajringda bag'rim qab-qara...

Zavqiyda:

Yor, parishon kokulingni shonalar aylab tara,
So'ngra shonangni quyub, ko'ngli parishona qara,
Yoy qoshingdin, o'q mijangdin ko'ngluma soldi yara,
Oy jamoling lolazor-u ko'zlaring ohu bara,
Loladek qon bog'ladi hajringda bag'rim qab-qara...

Ko'rinadiki, Muqimiy va Zavqiy asarning mohiyatiga alohida e'tibor qilishgan. Ammo, uslubiy yaqinlikni saqlash va navoiyona misralar tuzish Muqimiyda kuchliroq ekani seziladi [4.57].

Muqimiy hajviy asarlarida ham Navoiy ijodidagi satirik asarlardan ta'sirlanganini ko'rish mumkin. Masalan, Navoiy "Hayratu-l-abror" dostonining "Riyoyi hirqapo'shlar" bobida riyokor shayxlarning barcha kirdikorlarini ayovsiz fosh etib, bu obrazlar orqali jamiyatdagi salbiy illatlarni tasvirlaydi. "Navoiy qalamining satirik kuchi bu bobda ayniqsa yorqin ranglar bilan tovlanadi. Bunda har bir so'z tig'day o'tkir, har bir chiziq benihoya jonli va lo'ndadir" [5.160]. Qahramonning boshdan-oyog'igacha tasvir jarayoni zaharxanda kulgi bilan yo'g'rilgan: yamoqlari riyo iplari bilan tikilgan aftoda jandasi, egrilikdan pech-pech o'ralgan sallasi, beo'xshov soqoli, odamlarga ermak katta kalishi, hiyla uyiga ustun – hassasi, xullas har bitta detalni ko'zdan qochirmagan shoir satirada tengsiz tasvir yaratadi:

Turfa soqolin osibon kulgudek,

Egri yig‘och uzra chiqib o‘chkudek.

O‘chkucha ham yo‘q ishida to‘g‘riliq,

Ul tutib o‘g‘ri, bu qilib o‘g‘riliq [6.167].

Xuddi bunday holni Muqimiy satirik ijodida ham ko‘rish mumkin. Masalan, shoirning “Avliyo” radifli hajviy asarini olaylik. She’rda o‘z manfaatlarini ko‘zlab, hech qanday ishdan qaytmaydigan, o‘zini “avliyo” ko‘rsatib, bemani axloqsizliklar bilan mashg‘ul kimsalar obrazini shoir quyidagicha tasvirlaydi:

Boshlarida shapka gohe, goh dastor “avliyo”,

Qo‘llarida subha-yu bo‘ynida zinnor “avliyo”...

Shul erur kashf-u karomatiki bo‘ylab subhu shom,

Chiqsa har yerdin bir is hozir xabardor “avliyo”.

Doimo beparda so‘z xalq ichra aytur beibo,

Bo‘l magay deb qo‘rqaman nogoh sangsor “avliyo”... [7.382].

Muqimiyning “Tanobchilar” satirasidagi hajv uslubi ham Navoiyning Hayratu-l-abror” dostonidagi amaldorlar haqidagi tanqidiy qarashlariga juda yaqin. Navoiy jamiyatdagi ijtimoiy tengsizlik, amaldorlarning adolatsizligi, xalqqa o‘tkazayotgan zulmlari xususida quyidagicha yozadi:

Zulm etib ul kosibu dehqong‘a ham,

Kosibu dehqon neki, sultong‘a ham.

Qaysi viloyatg‘aki, azm aylabon,

El haram-u bog‘ida bazm aylabon.

Gar xud ul uy sohibi hofi erur,

Istari avval mayi sofi erur.

May bila buzg‘och qorining holini,

Shohid uchun ham yuborur zolini....

Bir-biri birla bo‘lishib o‘yla do‘st,

Har kishikim ko‘rsa degay mag‘zu po‘st...[8.204].

Muqimiyning “Tanobchilar” satirasida ham zolim amaldorlar kirdikorlari qattiq tanqid ostiga olinadi. Ularning axloqsizliklari, pastkashliklari, kambag‘al

dehqonlarga o'tkazayotgan zulmi, poraxo'rlklari shoir tomonidan quyidagicha tasvirlangan:

Bo'ldi taajjub qiziq hangomalar,
Arz etayin emdi yozib nomalar.
Adl qulog'ila eshit holimi,
Zulm qilur, baski, menga zolimi.
O'n ikki oyda keladur bir tanob,
O'zgalara rohat-u menga azob...
Osh yesalar o'rtada sarson ilik,
Xo'ja – chirog' yog'i, Hakimjon – pilik [9.343].

Ko'rinib turibdiki, Navoiy va Muqimiy satirasining vazni, uslubi, mavzusi, tili, tasviriy ifodalari o'zaro hamohang. Ikki shoir satirasi xususida adabiyotshunos Abdurashid Abdug'afurov ham quyidagicha mulohaza bildirgan edi: "Masalan, Alisher Navoiyning "Hayratu-l-abror" dostonidagi zo'ravon shohning, zulmkor amaldorlarning qishloqdagi faoliyatini tasvirlovchi epizod bilan Muqimiyning "Tanobchilar" satirasidagi qishloqqa chiqqan chor chinovniklari faoliyatini ifodalovchi misralar ana shunday namunalardan biridir. Har ikki shoir epizodlari qiyoslanganda mavzuning o'xshashligi, obyektlarga munosabatning, satirik ruhning umumiyliigi, hatto situatsiya va fosh etuvchi detallarning biri ikkinchisiga juda yaqinligi yuzaga chiqadi" [10.7].

Umuman, Muqimiy she'riyatida Navoiy ijodining ta'siri kuchli ekanini yuqoridagi naziralar va muxammaslar ham ko'rsatib turibdi. Muqimiy va Navoiy asarlarini qiyoslaganda, ular ijodida mushtarak jihatlar ko'p ekani kuzatiladi. Xususan, mavzular mutanosibliigi, qofiya va radif, obraz va timsollar, an'anaviy badiiy san'atlar takomili buning dalilidir. Bu xususiyatlar, o'z navbatida, Muqimiy ijodiy kamolotida buyuk Navoiy san'atxonasiining ta'siri katta bo'lganini ko'rsatadi.

Adabiyotlar

1. Karimov G'. Muqimiy hayoti va ijodi. (Monografiya). T.: 1970, 356.b.
2. Madaminov A. Yangi bayoz - T.: 1997, 38-bet.
3. Shokirov A. O'zbekiston adabiyoti va san'ati, 1985, 1-fevral, 5-son.

4. Jo‘raboev O. Qo‘qon shoirlarining Alisher Navoiy g‘azallariga muxammaslari (va unga nisbat berilgan ayrim g‘azallar borasida). // O‘zbek tili va adabiyoti, 2009.№ 1. -B. 57.

5. Oybek “Xamsa”ning asosiy obrazlari. // MAT. O‘n to‘qqiz tomlik. O‘n to‘qqizinchi tom. T.: 1979, 160-bet.

6. Sharipova N. Alisher Navoiyning “Hayratu-l-abror” dostonida hajv uslubi. – “O‘zbek adabiyotshunosligida talqin va tahlil muammolari” mavzuidagi ilmiy-nazariy anjuman materiallari. T.: “Mumtoz so‘z”, 2014, 167-bet.

7. Karimov G‘. Muqimiy. Asarlar to‘plami. - T.: G‘afu G‘ulom nomidagi Adabiyot va san‘at nashriyoti, 1974, 382-bet.

8. Alisher Navoiy . MAT. Xamsa. Yigirma tomlik. Yettinchi tom. T.: Fan, 1991, 204-bet.

9. Karimov G‘. Muqimiy. Asarlar to‘plami. - T.: G‘afur G‘ulom nomidagi Adabiyot va san‘at nashriyoti, 1974, 343-bet.

10. Abdug‘afurov A. Muqimiy satirasi. - T.: Fan, 1976, 7-bet.

5. Жўрақулов У., Халлиева Г., Қосимов А. Қиёсий адабиёт шунослик. – 2025.
6. Hamroyev K. ZAMONAVIY O ‘ZBEK HIKOYALARI POETIK TAKOMILI // Conferences. – 2024. – Т. 1. – №. 1.
7. HAMROYEV K. Typological characteristics of the lyrics of the ancient period // World Bulletin of Social Sciences. – 2024. – Т. 34. – С. 136-142.
8. Hamroyev K. NAVOIY VA GYOTE HIKMATLARINING PAREMIK XUSUSIYATLARI // Conferences. – 2023. – Т. 1. – №. 1.
9. Xurramov O. Roman kontekstida Bobur va boburiylar obrazi // O‘zbekiston til va madaniyat jurnali. – 2023.
10. XURRAMOV O. Hozirgi o ‘zbek tarixiy nasrining janr xususiyatlari Genre features of current Uzbek historical prose // ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR MEROSINING SHARQ DAVLATCHILIGI VA MADANIYATI RIVOJIDA TUTGAN O ‘RNI. – Т. 334.
11. Khurramov A. The Uniqueness of the Epic Scale in Historical Genres // European Journal of Humanities and Educational Advancements. – Т. 5. – №. 3. – С. 77-79.
12. Xayrullayev A. НОРМУРОД НОРҚОБИЛОВ ҲИКОЯЛАРИДА ОНОМАСТИКА // Conferences. – 2025. – Т. 1. – №. 1.
13. Xayrullayev A. N. NORQOBIL HIKOYALARI KOMPOZITSIYASI // Conferences. – 2024. – Т. 1. – №. 1.
14. Xayrullayev A. Hikoyada badiiy nutq shakllarining xususiyatlari // O ‘zbekiston milliy axborot agentligi–O ‘zA. – 2021.
15. Asadov M. T. Fransuz-o ‘zbek tarjimachiligi istiqbollari // O ‘zbekiston: til va madaniyat. – 2021. – Т. 1. – №. 3. – С. 125-134.

MUNDARIJA

Шухрат Сирожидинов

РЕНЕССАНС ГУМАНИЗМИ 5

I SHO‘BA.

GLOBAL POETIK TAFAKKUR: NAVOIY VA RABLE IJODIY

MEROSINING KOMPARATIVISTIK TADQIQI

Узоқ Жўрақулов

XAMSA VA ROMAN: ЙЎЛ МЕТАФОРАСИ 10

Сувон Мели

ИККИ ШАҲЗОДА: ФАРҲОД ВА ҲАМЛЕТ 48

Ғайрат Муродов

РАБЛЕ ВА АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ РОМАНЛАРИДА ХАЛҚ
КУЛГИСИНИНГ ЎРНИ 55

Túry György

NARRATIVE JOURNALISM IN EAST-CENTRAL EUROPE: TOWARD A
REGIONAL PERSPECTIVE 60

Usmon Qobilov Urolovich, Dilnoza Mamanova Uktamovna

ALISHER NAVOIY “NAVODUR UN-NIHOYA” DEVONIDA BEDORLIK
MOTIVI TALQINI 69

Ж.Т.Карипбаев,

РЕЦЕПЦИЯ НАСЛЕДИЯ МИРА АЛИШЕРА НАВОИ В КАЗАХСКОМ
ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИИ: ИСТОРИКО-ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ И
СТРУКТУРНО-СЕМИОТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ 74

Uljan Qarshibayeva, Shokhsanam Kholmanova

LES PERSONNAGES ARTISTIQUES ET LEUR INTERPRETATION
PSYCHOLOGIQUE DANS LE ROMAN «MADAME BOVARY» 84

Seyyide Şifa Göktaş, Semanur Koçer

HERO PSYCHOLOGY AND NARRATIVE STRUCTURE IN EPIC, NOVEL
AND KHAMSA GENRES: A COMPARATIVE STUDY THROUGH THE
WORKS OF ALISHER NAVOIY..... 90

Gulnoza Xalliyeva

SHARQSHUNOSLIK VA MIKROKOMPARATIVISTIKA.....98

Dilnavoz Yusupova

ALISHER NAVOIY VA ABDULLATIF LATIFIY: TO‘RT FASL
TALQINI.....104

Айнұр Найманбай Рахымберді қызы

A.HAУAИ ЖӘНЕ A.ҚҰНАНБАЙҰЛЫ ЕҢБЕКТЕРІНІҢ РУХАНИ
ҮНДЕСТІГІ..... 120

Manzar Abdulxayrov

NAVOIY VA RABLE IJODIDA SUVRAT VA SIYRAT MUNOSABATINING
QIYOSIY-TIPOLOGIK TAHLILI 130

Marg‘uba Abdullayeva

“HAYRAT UL-ABROR”DA MAQOLAT VA HIKOYAT UYG‘UNLIGI 138

Olmos Xurramov

ALISHER NAVOIY G‘AZALLARIDA ISTIORANING QO‘LLANISHI..... 144

Komiljon Hamrayev

“GARGANTUA VA PANTAGRUEL” ROMANIDA FOLKLOR
AN‘ANALARI.....150

Zarina Rahmonova

NAVOIY VA RABLE IJODIDA URUSH VA TINCHLIK TALQINI.....163

Yorkinoy Nasirdinova

POÉTIQUE DE LA KHAMSA ET DU ROMAN
CHEZ NAVOI ET RABELAIS 168

Yulduz Ziyayeva

“GARGANTUA VA PANTAGRUEL” ROMANIDA SUV XRONOTOPI 171

Yorkinoy Nasirdinova

THE EVOLUTION OF EPIC CONSCIOUSNESS IN EASTERN AND WESTERN RENAISSANCE LITERATURE: ALISHER NAVOI AND FRANÇOIS RABELAIS..... 176

Марвар Шарафутдинова

РЕНЕССАНС ДВА ЗЕРКАЛА ГУМАНИЗМА: НАВОИ И РАБЛЕ 180

Nodira Xudoynazarova

O‘RTA ASRDAN UYG‘ONISHGA: NAVOIY VA RABLE 186

II SHO‘BA.

SHARQ VA G‘ARB ADABIY JANRLARI

TIPOLOGIYASI: XAMSA, EPOS, ROMAN

Nurboy Jabborov

“HAYRAT UL-ABROR” TALQINIGA YANGICHA YONDASHUV MEZONLARI 193

Никаноров Сергей Анатольевич

К ВОПРОСУ О СПОСОБАХ ВЫРАЖЕНИЯ МЕТАФОРЫ В СБОРНИКЕ «СОКРОВИЩНИЦА МЫСЛЕЙ» АЛИШЕРА НАВОИ 207

Şeyda Naciye Ötegen Cuma, Yıldız Polat

PROF. DR. DİLNAVOZ YUSUPOVA'NIN “ALİ ŞÎR NEVÂYÎ HAYATI VE EDEBÎ SANATI” İSİMLİ ESERİNDE KÂMİL İNSAN KAVRAMI 212

Nusratullo Jumaxo'ja

ALISHER NAVOYI ASARLARIDA ILM VA TAFAKKURNING ULUG‘LANISHI..... 219

Zuhra Mamadaliyeva

YUNON FAYLASUFLARI – HIKMAT VA DONISHMANDLIK TIMSOLI.. 225

Farhad Rahimi

LUG‘AT-I ETRAKIYYE ESERINDE NIZAMI HAKKMDAKI KAYATLAR..... 229

Qoʻldosh Pardayev

NAVOIY MAHORATINING MUQIMIY IJODIY KAMOLOTIDAGI

OʻRNI.....249

Qahramon Toʻxсанov, Umriniso Toʻrayeva

ALISHER NAVOIY IJODINI OʻRGANISH MASALALARI..... 255

Фарруха Валиходжаева

ДИСКУРСИВНАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТВОРЧЕСТВА НАВОИ,

ПУШКИНА И ДЕЯТЕЛЕЙ ЗАПАДНОГО ВОЗРОЖДЕНИЯ..... 259

Shermuhammad Amanov

ALISHER NAVOIY ANʼANALARI AHMAD TABIBIY IJODIDA..... 265

Selenay Şahin

NURBAY JABBAROV'S NURBAY HOJA'S NOTEBOOK

AND THE POETIC UNIVERSE OF ALI SHIR NAVA'I 274

Orzigul Hamroyeva

QOʻQON VA XIVA ADABIY MUHITI TAZKIRALARINING

QIYOSIY TAHLILI..... 281

Махмадиёр Асадов

ФРАНЦИЯДА РАБЛЕШУНОСЛИК..... 292

Ozoda Tojiboyeva

OSHIQONA GʻAZALLARDA VAQT VA MAKON 307

Hafiza Aslanova

ALISHER NAVOIY ASARLARIDA MAVLONO

GADOIY SIYMOSI TAVSIFI 314

Norbibi Roʻzimurotova

ALISHER NAVOIYNING USTOZI ABDURAHMON JOMIYGA

MARSIYALARI 318

Абдурасул Эшонбобоев

КОНРАД Н.И “ЎРТА ШАРҚ УЙҒОНИШИ ВА АЛИШЕР НАВОИЙ” 322

Beyza Özer

THE IRFANIC ARCHITECTURE OF THE *HAMSE*: A TYPOLOGICAL STUDY OF NURBAY CABBAROV'S ‘*ALİ ŞÎR NEVĀ’ÎNİN İRFĀNÎ DÜNYĀSİ*’ 332

Mashhura Xasanova

ALISHER NAVOIYNING “HILOLIYA”SI VA UNGA TATABBU’LAR 337

Tursuntosh Eshboyeva

SHARQ SHE’RIYATI G‘ARB TILIDA: NAVOIY G‘AZALLARI MISOLIDA 345

Madinabonu Ixtiyorova, Sarvarbek Olimjonov

ALISHER NAVOIY IJODIDA BAXT KONSEPSIYASINING POETIK VA FALSAFIY TALQINI..... 351

Yorqinoy Nasirdinova

SHARQ VA G‘ARB RENESSANSI BADIY TAFAKKURI:
NAVOIY VA RABLE IJODINING QIYOSIY TALQINI 354

Dilnavoz Boyzoqova

ALISHER NAVOIY IJODIDA YUSUF A.S. OBRAZI TALQINI..... 357

Nurbek Nuradullayev

O‘ZBEK-FRANSUZ ADABIY ALOQALARI TARIXIGA QISQA NAZAR.. 363

Dilnavoz Najimova

ANTOLOGIYA VA UNING POETIK KANONLARI..... 367

Dilrabo Bekmirzayeva

“HAYRAT UL-ABROR”DA USLUB VA POETIK MAHORAT 373

Mavlyuda Karimova

NAVOIY “XAMSA”SI ASARI SHOIR OMON MATJON TALQINIDA..... 375

Abrorjon Ne’matov

NAVOIY “XAMSA”SIDA QO‘LLANILGAN HARFIY SAN’ATLAR..... 379

O‘g‘iloy Ahmadova

HOZIRGI O‘ZBEK ADABIYOTIDA DINIY-MA’RIFIY TAFAKKUR
TALQINI..... 385